

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára — — — — — 1.500 K

Budapest, 1924.

V. évfolyam, 28. szám.

Vasárnap, július 20.

A világ bízik bennünk.

Az angol fővárosban fél óra alatt duplán jegyezték le a Magyarország részére szánt kölcsönt. Hasonló sikerrel történt a magyar kölcsön felajánlása a többi államokban is. A kölcsönből az angolok négy millió fontot, ami kétezer milliárd papír koronát tesz ki, már folyósítottak is részünkre. Kézelfogható tények vannak tehát már, amelyek azt bizonyítják, hogy Bethlen István grófnak s a kiscgazda- és földművespártnak a külföldi kölcsönre irányuló egy esztendő nehéz munkája sikerre vezetett. Akik eddig kételkedtek, azok most már láthatják, hogy bizalmatlanságuk, vagy tagadásuk tévedésen alapult. Reméljük, hogy jóhiszeműen átlátják tévedésüket és tamaskodásukkal nem fokozzák ennek az országmentő akciónak a kilátásait.

Külföldi kölcsönünk túljegyzése nagyon örvendetes esemény. Azt jelenti, hogy a világ bizalma felénk fordult. Nem a politikai tényezők bizalmáról van szó, hanem a gazdasági élet embereinek véleményéről. Ezek pedig sokkal élesebben szoktak látni, mint a politikusok. Ha már a világ pénzemberei úgy gondolkodnak, hogy Magyarországon s annak jövőjében lehet bízni, ez így is van. A világ bízik bennünk, mert nem tart attól, hogy itt valami pénz-

ügyi összeomlás, vagy társadalmi fölfordulás lesz. Szilárdnak látja a világ országunk helyzetét, mint ahol rend, béke és termelő munka van.

A külföld bizalmát örömmel vesszük tudomásul. Örülünk ennek a bizalomnak, mert azt jelenti, hogy szenvedéseink nem fokozódnak tovább, hanem ellenkezőleg kifelé megyünk most már a bajokból. A tamások azt mondták, hogy nem ér semmit a 250 millió aranykorona, ha egyszer abból a magángazdasági élet nem kap kölcsönt. Nos, a külföld most megnyilatkozott, bizalma azt jelenti, hogy fog jönni ide a külföldi tőke a magángazdaságok részére is. A jóvátételi damokles-kard rendezésén kívül ép ebben van egyik legnagyobb eredménye a külföldi kölcsönnek.

Ha azonban most már a világ bízik bennünk, akkor mi is bízunk magunkban. Bízunk főleg azokban a közéleti férfiakban, akik rengeteg nehézséggel és még több gáncsoskodással küzdve sikerre vitték a magyar ügyet. Ha fájnak az áldozatok, amelyeket hoznunk kell adózás fejében — bár az aránytalan adó-követések orvoslását mindig követelhetjük — ne lázongjunk, hanem gondoljuk meg, hogy pénzünk stabilizálását és ezzel az összeomlás-elkerülését csak áldozatok árán lehetett biztosítani.

Ne hallgassunk az izgatókra és a politikai szélsőségekre, akik a

Tanyai templom alapkőletétele Kohári-Szent-Lőrincen.

Az előtérben Révész prelátus, kecskeméti plébános; a háttérben Vass József népjóléti, Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterek, Scitovszky Béla, a nemzetgyűlés elnöke, Zsitvay Tibor, a nemzetgyűlés alelnöke állanak.

szunyogból elefántot csinálnak, rágalmakból és pizkolódásból élnek, mert ezeknek az aknamunkája legnagyobb veszedelme országunk talpraállásának. Gondoljunk csak arra, hogy míg a komoly államférfiak önzetlenül és egészségük feláldozása árán is küzdöttek országunk megmentéséért, addig a jobboldali és baloldali szocialista agitátorok állandóan gáncsot vetettek, konkolyt hintettek és hazug beállításokkal ép az ország legjobbjai ellen uszították a kishitűeket. Ezeket a hátramoszdítókat többé ne hallgassa meg a magyar nép, mert — ha ők győztek volna — akkor ma nem kölcsönt kapnánk a külföldtől, hanem pusztító fölfordulásban szenvednénk dicstelen halált.

Bízzunk magunkban, bízzunk pénzünkben és bízzunk hazánk feltámadásában! Mindez bekövetkezik, ha az ország javáért komolyan dolgozó közéleti férfiak után megyünk s azoknak példáját követve mindannyian megtesszük kötelességünket, dolgozunk — hiszen már újra itt van a munka becsülete — és áldozatoktól sem riadunk vissza hazánk talpraállításáért. Ha a világ megteszi, mi magyarok sem tagadhatjuk meg hazánktól!

Budapest, július 19.

A gyógyulás útján. A minisztertanács nagyon üdvös határozatot hozott. A forradalmakkal elharapódzott címkőrség ellen hatóság intézkedéseket tesznek. Nem lesz «méltóságos úr» mindenki, aki az ötödik fizetési osztályba előlép, hanem külön kitüntetéssel adják csak meg ezt a címet. Komoly érdemekkel lehet csak rászolgálni a címre, úgy hogy nem mérik fizetés szerint a címzést többé. Melegen üdvözlőjük a kormányznak ezt az elhatározását, mert hovatovább a falusi «kend» mellett a legsűrűbben a «méltóságos» címzéssel lehetett találkozni. A városi borbélyok már minden kundsaftjukat méltóságosozták. A tekintélyek lerombolására vezet ez a címkőrség, melynek most végére járnak. Különben érdekes, hogy ép a forradalom gyárította a nagyurakat, amely a demokráciával szédelt. A Károlyi-féle államfőtől kezdve akkor lépett elő mindenki s lett 103 államtitkár és tengernyi kormánybiztos. A reakciónak nevezett nemzeti kormányzat most iparkodik jóténni a demokrácia hibáit. Csakhogy már idűig jutottunk. Ez mindenesetre a gyógyulás útja.

*

A török rokon. A török kormány küldöttsége érkezett Magyarországra. A küldöttség a földmivélsügyi kormányhoz jött s előadta, hogy az újraéledő Törökország a vérokon magyar nemzettől vár segítséget. A török kormány — úgymond — egyedül a magyar kormányhoz fordul bizalommal, mert csak a magyaroktól várja, hogy minden hátsó gondolat nélkül tanítják meg a törököket a modern mező-, erdőgazdaság és állattenyésztés folytatására. Földmivélsügyi igazgatási szakembereket is kérnek tőlünk. A küldöttség hetekig marad itt Magyarországon, hogy megismerje az európai híru magyar gazdasági szakoktatást, kísérleti intézményeket és állami birtokokat. Tenyészállatokat, gépeket és lovakat akarnak tőlünk vásárolni. Örömmel fogadta földmivélsügyi kormányunk Törökország küldötteit s örülünk mi is, hogy a törökök hozzáink jönnek tanulni. Ez nemcsak arra vall, hogy a törökök a rokonság tudatában szorosabban akarnak együtt lenni velünk, de arra is, hogy mezőgazdasági intéz-

ményeink hire egyre jobban meghódítja a külföldet is és mezőgazdaságunk fejlődéséről az egész világ tudomást szerez. Ez buzdítson bennünket további törekvése, mintaszerű mezőgazdasági iskoláink és kísérleti intézményeink iránti fokozott bizalomra. Ha mi is úgy érdeklődünk mezőgazdasági intézményeink iránt, mint a külföld, még boldogabb idők virradnak a magyar falvakra s az egész országra.

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

A nemzetgyűlés szünetével a politikában is beállott a csend és az eseménytelenség. A kormány számára ez ugyan nem jelenti együtt a munkátlanyságot, mert hiszen épen a parlamenti szünet alatt készítik elő a miniszterek azokat a törvényjavaslatokat, amelyek ősszel a nemzetgyűlés elé fognak kerülni.

A pénzügyminisztériumban most is a külföldi kölcsönnel kapcsolatos teendőket látják el

a pénzügyminiszter vezetésével a magyar gazdasági élet összes tényezői. A kölcsön ügye — amint ezt már többször közöltük — a külföldi tárgyalások folytán a szerencsés és kedvező befejezéshez közeledik, amennyiben

a kölcsön külföldre eső részét már úgyszólván minden országban lejegyezték.

A kölcsön folyósítása ilyenformán igen rövid idő kérdése. A nyári szünet alatt nemcsak a nemzetgyűlés, de annak bizottságai sem tartanak üléseket, egyedül a pénzügyeket ellenőrző 33-as bizottság az, amely az aktuális kérdések megvitatására összejön s így a napokban Rüday Gedeon gróf elnöklésével ülést tartott. Az ülésen a vármegyei tisztviselők illetményeiről, a forgalmi adó ügyéről, tisztviselőkérdésről, a munkanélküliségről és más hasonló kérdésekről volt szó.

Bud János miniszter többek között az őrlési adóról is nyilatkozott,

mondván, hogy az őrlési adót a termés eredményétől teszi függővé. A bizottság egyébként az őrlési adó megszüntetéséről és a malmoknak az általános forgalmi adó szabályai szerinti megadóztatásáról szóló rendeletet általánosságban és részleteiben is elfogadta.

+MEZŐGAZDASÁG+

Második termés egy év alatt hogy érhető el?

Irta: Fehér Zoltán.

Csapadékban gazdag vidéken, vagy ott, hol nyirkosabb a talaj, közel van az altalajvíz, avagy nedvességet tartó a szántó talaja p. o. agyag vagy agyagos földben, vagy hol a leányékolás következtében (erdő, pagony stb. mellett) nincs a szántóföld a nap szárító határanak kitéve, rendes körülmények között számíthatunk második termésre is, feltéve, hogy talajunk növényi tápanyagokban elég gazdag. Némely évben pl. az ideiben is, midőn elég nyári esőnk van, úgyszólván minden tarlóba vethetünk valami műveleti növényt, mert biztosítva látjuk annak sikeres tenyészését. Természetes, hogy csak buja talajokon, új törésekben s oly esetekben indokolt és gazdaságos második termést is kicsikarni az anyaföldtől, ha az így fokozott mértékben kivett tápanyagok kellő pótlásáról is gondoskodunk megfelelő trágyázás által.

Tekintettel arra, hogy az aratás folyamán végzett tarlóbuktatás után sok a friss kelés (gyom, mag és kipergett szem

után) a második veteményt nem tanácsos a hántásba helyezni el, hanem midőn a tarló kizöldült 2—3 hét múlva, adjunk középmély 4—5"-nyi szántást, mely leföldeli a zöld gyomokat és akkor vessük el a második termelvény magvait földünkbe. A pár heti késedelem nem fog kárt okozni, mert az így művelt talajban gyorsabban s erőteljesebben fog fejlődni a kultúrnövény; annál is inkább, mert gyökerei 4—5"-nyire lazított s beérett talajba jutnak, holott a tarlóbuktatásnál csak 1½—2"-nyire porhanyó a talaj, míg legjobb a még meg ne bojtott réteg szilárdabb, semhogy a gyökérzet könnyűszerrel behatolhasson tömecszei közé. Legfeljebb, ha gyommentes a talajunk, vagy gyomirtó növények tarlójáról van szó, vagy a második termés után még őszi veteményt akarunk elhelyezni, avagy az utónövény hosszú tenyészidejű, akkor szabad a tarlóhántásba — tehát egy sekély szántásba — vetni, de ily esetekben valami mélyebben buktassuk (legalább 3"-nyire).

Tarlónövénynek igen alkalmas a kukoricaacsalamadé, melyre, ha gazdaságunkban már mint zöld eleségre nem is volna szükségünk, de mint zombolyázott vagy vermelt takarmány kitűnő szolgálatot tehet a tél folyamán. Így sikeresen természetünk tarlórépát, mely egy kapálást igényel csak s mint tejelő gyökernövény újévig jól eltartható. A hajdina (pohánka vagy tatárka), ha esetleg szemre nem is, de mint takarmánynövény szinte alkalmas talajerő kihasználására. Vethetünk takarmány gyanánt még kölest vagy muhart is, sőt hosszú őszi érettségű magot is érlelhetnek s van időnk utánuk a mély őszi szántást is megejteni. A tejelékenységre oly előnyös, rövid tenyészidejű, fehér mustár és a csibehúr szinte pompás tarlóvetemény, melyek mindegyike vetés után 6—7 héttel már vágható úgy, hogy esetleg kétszer egymásután is vethetők, hiszen, ha pl. július közepén vetjük őket először, akkor augusztus végén már kaszálhatjuk s október közepén már a második kaszálás is feleltethető és utána még őszi takarmány vagy gabona (búza, rozs, árpa) is vethető, vagy mély őszi szántás után tavaszi alá készíthetjük el az illető táblát. Zabos (vagy árpás) bükköny vagy repce s egyéb korán lekerülő növény után vetve a mustárt vagy csibehúr, azt magnak hagyhatjuk s ennek tarlójába még takarmányul szolgálót tehetünk úgy, hogy októberben a zöldség is felhasználható lesz. Ujabbán a lóbabot, mint nagytömegű és gazdag fehérje tartalmú takarmányt is szokták nagyobb tehénészetekkel rendelkező gazdaságokban vetni tarlóba s zölden feleltetni, esetleg még virágzik is öszrel a növény, kivált, ha későn kezdődnek a fagyok, mert 5° C-t kibír a lóbab s ha a keményebb idő beáll, gyorsan lekaszaljuk, megszeccskázuk és bevermeljük s ha másként nem, hát keverve más takarmányokkal feleltetjük. Repcét, akár tisztán, akár keverve (pl. rozssal, őszi árpával), szinte lehet tarlóba vetni s nagytömegű, ámbar nem valami kitűnő minőségű takarmányt ad. Takarmánytök is vethető a korai tarlókba elég jó sikerrel, sőt még csemegekukoricát is termelhetünk ilyenkor.

Az istállótrágyáról. Irta: Bittera Miklós dr.

II.

A helyes trágyakezelés előfeltétele az, hogy legyen kifogástalan «trágyatelepünk». Ne legyen az sem «trágyagödör», sem «trágyadomb», ahol csak gyűlik a trágya, hanem «telep», ahol azt helyesen kezelni is lehet.

Milyen a jó trágyatelep? A trágyatelepet az udvar félreeső részén kell ugyan elhelyezni, mert nem szép az, ha még olyan rendes is, de mégis megfelelő helyre kerüljön. Az istállóhoz (ha több van, mindegyikhez egyformán) közel legyen. Emelkedett helyen álljon, hogy az esővíz és hőlé oda ne gyűljön. Nagy gondot kell fordítani a telep feneké és falainak **vízhatlanságára**. Legmegfelelőbb a betonozott telep. Igen jó a természetből vagy téglából rakott is, különösen ha azok közeit cemenhabarccsal (malterrel) öntjük ki. Amíg megfelelő telep építésére nem jut pénz, mindenki maga is csinálhat elég jól úgy, hogy fenekét vastagon, nagyon csínvós agyagból döngöli, oldalfalait darabteglából rakja.

A telep alapját négyzet vagy hosszúkás alakúra szokták venni. A fő az, hogy annak minden részéről a trágyát egy hajítással tudjuk a melléje (vagy ha nagyobb és azon átjáró van, arra) álló szekérre vetni, ne kelljen azt kétszer villára venni. Ez a távolság körülbelül 2 méter.

Amikor a telep megtelt, még akkor sem álljon azon a trágya 1½ méternél vastagabban, mert különben nem érik egyenletesen. Az alja már túlrett, a teteje még szalmás. Ezért legcélszerűbb a telep alapját 1 méter mélyre kiásni és még félméteres fallal körülvenni.

Évente háromszor kihordva a trágyát, egy darab nagy állatra négyszög méter trágyatelepalapot kell számítani, hogy a trágya azon 1½ méternél sohasse gyűljék fel magasabbra.

Ha 4 drb nagy állatunk van, a telep alja legyen 16 négyszög méter, 4 m. hosszú, 4 m. széles; 10 drbnál 40 négyszög méter, 10 m. hosszú, 4 m. széles; 20 drbnál 80 négyszög méter, 10 m. hosszú, 8 m. széles.

A trágyatelep alját úgy kell készíteni, hogy az minden felől egy irány felé lejtjen. Erre a helyre kerül a trágyatelepnél jóval mélyebben kiásott, vízhatlan trágyalékut.

Az OMGE növénynemesítőinek látogatása Tolna-Ororán Gyerey Richárd uradalmában.

Célszerű a trágyatelepet erős korlattal körülvenni, mert így azt mindjárt kifutónak is használhatjuk, amelyben állataink naponta, ha csak néhány órát töltenek is, a trágyát eléggé összetiporják, az ott jól megérik.

A lehetőség szerint védelmezni kell a trágyatelepet a nap hevétől, a szárító szelektől, tülsok esőtől. Ezért jó azt fával körülülletni, vagy még jobb, föléje könnyű tetőt építeni.

Kifogástalan telepen is csak helyes kezeléssel tudunk jó trágyát készíteni. A trágya nem egynemű, még kevésbé holt anyag. Benne az élő szervezetek (baktériumok) megszámlálhatatlan sokasága működik. Ezeknek köszönhető a trágya kívánatos beérése, de az eközben a trágya tömegében, valamint hatóanyagaiban beálló veszteségeket is ezek okozzák. Munkájukat tehát szabályozni kell. Korlátozhatjuk ezt a trágya **tipratásával** és **öntözésével**, a levegő tökéletes kiszorításával.

Reggel a trágyát minden istállóból kihordjuk a telepre, azon az egyes állatnemek trágyáját összekeverve, **egyenletesen eltereljük**. E munka végeztével száraz, meleg időben (tavasszal, nyáron, ősz elején), ha a trágya igen száraz, meg kell azt **locsolni**.

A **trágya nedvesítése** körül, még ahol ezt megteszik is, sok hibát követnek el. **Nem szabad trágyaléval fecskenedni.** A napos sugárban szökő trágyalé esőszerűen, cseppekben ér a trágyára. Eközben a levegő erősen átjárja, könnyen bomló anyagai a levegőbe kerülnek, elillanak. Messziről büzik a telep, amíg öntöznek. Már pedig aminek a szagát érezzük, az már nincs benne a trágyában, azt már a gazda

elvesztette. Különösen nagyok e veszteségek, ha e munkát meleg, napos időben végezzük, mert ilyenkor a bomlás még erősebb.

A trágyát *kútvízzel permetezve* kell nyirkosan tartani. Ezt se fecskendezzük rá, mert így levegőt ragad magával és víz a trágyába. Kis telepre a trágya felületéhez közel tartott rózsás öntözőkannával, nagyra facsornához elosztva jutassuk a vizet. *Nem szabad* annyira öntözni, hogy a trágya *tocsgojon*, hanem épen csak hogy nyirkos legyen.

Öntözés után a nyirkos trágyát jól *le kell tipratni*, hogy a levegő közülről kiszoruljon. Kicsi telepen ez nem jár külön munkával, mert amíg az ember eltereti, megöntözi a trágyát, azzal már kellőképpen le is taposta. Nagyobb telepen — ha nem használjuk egyúttal kifutónak is — 1—1½ óra hosszat két ökröt járatunk körbe, vigyázva arra, hogy a trágyatelep minden része (falak körül) is jól le legyen gyúrva.

Ha a telep betelt és nem tudjuk azonnal kihordani, jó azt — ha máshol van módunk addig a trágyát gyűjteni — *leföldelni*. Így a levegőtől elzárva tökéletesen beérik.

Mikor kell a trágyát kihordani? A trágya a telepen nyári időben 3—4 hónap, télen 5—6 hónap alatt érik meg annyira, hogy kihordható. Ha ezzel még tovább késünk, a trágya csak romlik. Rendesen évente 2—3-szor kell a trágyát kihordani.

Ha csak lehet, *hordjuk ki* a trágyát *nyáron* vagy *összel*, mert benne vannak ugyan abban a szükséges növényi táplálékanyagok, de nem készen. Azoknak előbb a talajba jutva át kell alakulniuk, hogy a növények hasznát lássák. Ezt az átalakítást a talajban rengeteg számban élő apró szervezetek (baktériumok) végzik, amelyeknek munkájához sok meleg kell, a nyár tehát a legalkalmasabb. Legtöbb trágya azonban tél alatt gyűlik össze. Ezt minél előbb, mihelyt érett, ki kell hordani.

Megezik, hogy a telep megtelt, a trágya érett, de nincs türes szántó, ahová kikerüljön, a trágyázandó földet még nem takaríthatjuk le. Ilyenkor annak a parcellának a végére hordjuk ki a trágyát, amelyre az majd kerülni fog és ott kazalba rakjuk (szarvast rakunk) és leföldeljük. Így nagyobb veszteségek nélkül eláll az a szántóföld felszabadulásáig.

Mennyi trágya kell egy katasztrális holdra? Ez mindig a trágya értékétől, a talaj milyenségétől, a természetű növény ezirányú igényeitől függ. (Rossz trágyából, gyenge talajra, sok trágyát kívánó növény alá több kell, mint fordítva.) Általában kat. holdankint 15 szekér trágya még gyenge trágyázás, 20 szekér közepes, 30 szekér erős. Mindig 10 mázsát felrakó szekereket számítva.

A trágyát a szántóföldön *egyenletesen kell elosztani*. Ezt úgy, hogy mindjárt a szekérről szórjuk le, nem lehet elérni. Kupacokba kell rakni, amelyek helyét 6 méterre álló sorokban és egymástól 5,5 méterre kell kihompolni. Így egy kat. holdra 180 kupac esik. Ha egy 10 mázsás szekérről 18 kupacot raknak le, ez egy kat. holdra 100 q; ha 12-öt, 150 q; ha 9-et, 200 q; ha 6-ot, 300 q.

A trágya azonban ne maradjon sokáig kupacokban, hanem *azonnal* el kell *teregetni és leszántani*.

A trágya alászántásakor ne járjon az eke mélyen, mert annak elkorhadásához levegőre is van szükség, ez pedig nem hatja át a talajt mélyen. Könnyű homokon 15—20 centiméterre forgassuk le, de kötöttebb földön ne kerüljön 10—15 centiméternél mélyebbre. Fő az, hogy a trágya igen *tökéletesen legyen alátakarva*. Akkor van a trágya jól leszántva, ha a munka végeztével nem lehet meglátni, hogy ott frissen trágyáztunk.

Milyen talajra milyen trágya való? Agyagos földön gazdálkodók frissebb, még szalmas trágyát szeretnek kihordani. Ez helyes is, mert lazábbá, melegebbé, jobban szelőlőzővé teszi a talajt. Homokra érettebb, porhanyó trágya való.

Milyen növények hálálják meg a friss trágyát? Erős földön minden növény szebben fejlődik. Vannak növényeink, amelyek alá lehet ugyan sok trágyát kihordani, de eleget nem. Ilyen például a repce. Igen hálás a friss trágya iránt a kukorica, burgonya, takarmányrépa, csalamadé, zabos búkőny. Már a cukorrépa alá óvatosan kell az istállótrágyával banni, mert ha ez meghajtja, sokat terem ugyan, de kevés lesz

benne a cukor. A vetést megelőző ősszel kell kihordani és leszántani, akkor sem sokat és mindig érett marhatrágyát. Vigyázni kell a gabonafélék trágyázásánál is. Ezt csak nagyon sovány földön próbáljuk meg, különben igen kővér lesz és megdül. Vannak növények, amelyeknek még árt is a trágya, mert azok minőségét rontja (bizonyos fokig áll ez

Francia irányú fésűs kosok.

a burgonyára, cukorrépára, sörárpára stb.), de akadály lehet a magkötésnek is. A hüvelyesek friss trágyás földön dúsán virágoznak ugyan, de elrúgják a virágjukat.

Ha attól kell tartanunk, hogy az istállótrágya ártani fog valamely növény minőségének, ez ellen sokszor igen jó védekezés lesz a műtrágyák (szuperfoszfát) használata.

Mit csináljunk a trágyalével, ebből annyi gyűlik össze, hogy a kút megtelik? Rendesen fagyos időben kiöntözzük ezt a rétre, ami azonban nem helyes. A trágyalé értékes anyag, de mert könnyen bomlik, vigyázva kell vele bánni. A rétre öntözve, a fagyos föld azt se beinni nem tudja, se abba beledolgozni nem lehet. Ha azután kisüt a nap, a felületen maradt trágyalé jórésze elbomlik, elvész. Hatása kisebb lesz, mint lehetne, azért pazarlás vele így bánni.

A trágyalévet olyankor kell használni, amikor egyébként valami hajtató műtrágyára lenne szükség. Számolni kell gyors bomlásával is, azért mélyen kell a talajba keverni. Erre fogas nem elég, legjobb 10—15 cm. mélyen leszántani, lekapálni. A trágyalé tehát nem a rétre, hanem a szántóföldre, repce alá, takarmányrépára stb. való.

*

Röviden összefoglaltam eddig azt, amit az istállótrágyával való helyes gazdálkodásról tudni kell. Csak hogyha mindazt megtettük, amit elmondtam, így megbecsültük a legolcsóbb, az ingyen trágyánkat, valamint a talaj megműveléséről körül sincs hiba, gondoljunk arra, hogy műtrágyát és nemes magot vásároljunk. Elhanyagolt, gyenge istállótrágyát kapott földön a mesterséges trágyák nem tudnak érvényesülni. Rossz földben a jó mag is elvész!

Lépésről-lépésre *haladjunk!* Először helyes trágyakezelés, jó talajmunka, azután műtrágya, végül nemesített vetőmag használata. Így lesz csak dús aratás. Ez vezet az igazi *«többtermelés»* eléréséhez.

A keheesség gyógyítható-e? A fulladozás vagy keheesség az igásállatoknak gyógyíthatatlan betegsége. Atropintartalmú szerek (nadrágulyamaszlag stb.) enyhítik ugyan a lélekzési nehézséget, még pedig esetleg annyira, hogy tapasztalt szem sem veszi észre a bajt, de ez a javulás csak kb. egy napig tart, azután pedig a lélekzési nehézség újból előáll. (Furfangos lókupeczek ilyen módon szokták a keheességet egy időre elfojtani.) De ha nem is lehet a bajt meggyógyítani, megfelelő gondozás sokat tehet abban az

irányban, hogy az ne súlyosbodjék rohamosan. Fárasztó, nehéz munka, nehezen emészthető, puffasztó vagy tömeges takarmány (sok szalma) etetése, fülledt levegőjű istállóban való tartózkodás, poros úton való hajtás súlyosbíthatja, mert siettetni a tüdőszövet megbetegedésének továbbfejlesztését s mert az utóbbi okokból előálló tüdőhurut is fokozza a lélekzési nehézséget. Ezzel szemben a megfelelő, azaz az itt felsoroltakkal elenkező irányú bánásmóddal és gondozással a még csak enyhén kehes ló évekig is hasznosítható a neki megfelelő munkára.

Az óvantag. Ez az atka legnagyobb réme baromfiállományunknak. Vérszívó élősködője tyúknak, lúdnak, kacsnak, galambnak egyaránt. Némely vidéken tyúkpoloskának, baromfioloskának, másutt zsidelytetűnek, tyúkkullancsnak nevezik. Kifejlett állapotában 6–7 mm. hosszú és feleannyi szélességű lapos atka. Évekig képes koplalni, mikor is szürkés pikkelyes aszík össze, ha pedig nemrég vérről jóllakott, akkor sötétbarna. A kifejlődött óvantag a nappalt az ől repedéseiben tölti és csak éjjel mászik reá áldozatára. A fiatal óvantag éjjel-nappal 5–7 napig is megmarad a baromfin, pl. a szárnya alatt vagy olyan helyen, hová a baromfi csőrrel el nem ér. A baromfiállomány, melynek óljába a gyorsan szaporodó és hosszúéletű, híhetetlen edzettségű féreg befészkelte magát, elveszti életerejét: bágyadt lesz, nem tojik, nem hizik, sőt néha — a fiatalabb — el is hullik. Pusztítására nézve *Jablonszky* így ír: Egyedül a tűz és a forró víz lehetnek az óvantag megölői. Ha egyszer agyon van fertőzve a fából készült baromfiól, ott nincs más mentés, minthogy azt feláldozzuk, új ólat építünk és a baromfit is abba csak akkor eresztjük be, amikor az a régi ólból kiszabadulva 12–14 nap alatt zár alatt volt, hogy hullajtsa el azalatt az idő alatt a beléje ragadt fiatal óvantagot. Az új ól építésénél fontos az, hogy annak falain repedések ne legyenek és ha mégis előállna, az rögtön betapasztatható legyen. Az ép cementvakolat tehát a legnagyobb ellensége, a deszka pedig menedéke az óvantagnak. A fészkek, ülőrudak eltávolíthatók és alaposan forró luggal átmoshatók legyenek. A repedések itt is eredménytelenné tehetik az óvantagirtás munkáját.

Francia irányú fésűs merinók és húsmerinók. (Képekkel.) Még a mult század derekán azon merinójuh adott legnagyobb jövedelmet, mely a legfinomabb gyapjút termelte. A szász és magyar juhtenyésztők még az apró, 20–30 kg. élő súlyú elektoralbirkát is becsben tartották, jóllehet csak 1–1½ kg. gyapjút nyírhattak róla, mert ez a gyapjút oly finom szálakból állott, mint — az akkori juhászok mondása szerint — az álom. Részbe volt merinójuhaink eltörpülésében ama körülménynek is, hogy mi a

Húsmerinó kosok.

birkahúst sohse szerettük, sohse becsültük. A franciák a juhhúst szívesen fogyasztják. Ezért ők már a mult században nagyobb testű, hosszabb és mégis elég finom gyapjút szolgáltató merinókat, az ú. n. francia irányú fésűs merinót tenyésztették. Sőt bő takarmányozással iparkodtak merinóikat gyorsan fejleszteni. Így óriási testű (100–150 kg.), széles, mély, zömök formájú és — habár kevésbé finom — de nagy tömegű gyapjút szolgáltató juhokat nyertek, melyek a nemeteknek és a mi gazdáinknak tenyésztését is megnyerték. Képeink magyar rögön tenyésztett fiatal tenyészkosokat tüntetnek fel.

A magyar marha tejlékeltsége. Habár általában a magyar marha a pirostarkával szemben gyengén tejel, a debrecenvárosi törzsgulyában és a mezőhegyesi ménésbirtokon most lekötve fejt állományban több olyan példány akadt, melynek napi fejése a 10–18 litert meghaladja. Ezen adatok késztesék a magyar tehenek birtokosait arra, hogy az ilyen jobb tejelő egyedeknek és ivadékaiknak kiválóztatásával a magyar marhát a tejlékeltség irányában nemesítsék.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Mennyibe kerül egy ellenfékes, szabadonfutós kerék-pár? (S. Sz. J.) — **Felelet.** 2,500.000—6 millió korona.

Kérdés. Mennyiért váltanak be egyes gyógynövényeket? (T. Júlia) — **Felelet.** A gyógynövénypiacon alig van kereslet. Hársfavirág (kőhárs) 9000, ezüsthárs 5—6000, bodzavirág hófehér 8—9000, körösbogár 80—90 000, kamillavirág 4000, kerti zsálya 6000 korona. Kerti levendulát jelenleg nem vesznek át.

Kérdés. Hogyan értékesíthető a pünkösdi rózsaszirm, a beléndeklevél és a csombor? (?) — **Felelet.** Az elsőért 18.—20.000, a másodikért 16—18.000 koronát fizetnek. A többi növény árát előző feleletünkben közöljük. Csombort jelenleg nem vásárolnak.

Kérdés. Mennyibe kerül kilogrammonként a harang öntése? (M. B. Nagykáta.) — **Felelet.** A harang nagysága szerint 29—37 kiló búza.

Kérdés. Földművesiskolába szeretnék járni. Hová forduljak felvételért? (Ifjabb Cs. J.) — **Felelet.** Önhöz legközelebb Somogy-szentimrén és Pápan van földművesiskola. Felvilágosításért az iskolák igazgatóságához forduljon válaszbélyeges levélben.

Kérdés. Mennyi volt a búza ára 1920 február 14-én? (Öt év óta előfizető.) — **Felelet.** Maximális ára 500 korona volt.

Kérdés. 1. A párisi olimpiáson milyen eredményeket érték el az egyes nemzetek? 2. Láthatatlan írást hogyan állíthatok elő? — **Felelet.** 1. Az olimpiász befejezése után részletesen számolunk be az eredményekről. 2. Láthatatlanul úgy írhat, ha citromlébe mártott tollal ír. Ha az írást azután meleg hatásának teszi ki, az látható lesz. Kevés vízben feloldott rézgálicból hasonló tintát kap.

Kérdés. Mintegy 50.000 korona névértékű használt levélbélyegem van, mennyi időre fizethetek elő a «Vasárnap» képes hetilapra? (F. K.) — **Felelet.** Csak egy millió korona névértékű kifogástalan bélyeget használhatunk.

Kérdés. Vetőgépek mi az ára? (Ifj. A. J.) — **Felelet.** Hétmillió, tizennégysorosé hét és félmillió korona.

Kérdés. 1. A «Vasárnap» idei évfolyamát hogyan köthethetem be? 2. Ha három rejtvényt megfejtek, kapok-e jutalomkönyvet? 3. Fej-és gyomorfájás ellen a sóborszeszt hogyan használják? 4. Új és használt iskolakönyveknek mi az ára? (V. Vince.) — **Felelet.** 1. A nagy költség miatt bekötési táblát nem készítettünk, ezért adja könyvkötőnek bekötésre az egész évfolyamot. 2. Nem, csak akkor, ha a sorsolásban nevé kihúzzák. 3. Gyomorbántalom esetében kockacukorra 4–5 csepp sóborszeszt cseppentsen és a cukrot így vegye be. Utána kevés vizet igyék. Fejfájásnál homlokot és halántékot kell bedörzsölni a sóborszeszsel. Hatásosabb, ha aszpirint vagy pyramydot vesz a gyógyszerárban. 4. Még nincs kialakult ára. Új könyveket kiadóhivatalunkban is rendelhet.

A kiadóhivatal üzenetei. (M. B. Nagykáta.) A könyvet és befizetési lapot elküldöttük. Kérjük a gyűjtött előfizetők neveit közölni. — (Ifj. S. J. Szendrő.) Ha 24.500 koronát küld, az év végéig fizetett elő. — (Ifjú É. B.) Buday: «Karikás János kalandjai» 11.000 K. Göre Gábor-féle könyvek egyelőre nem kaphatók. «A halálkigyó» eddig megjelent része megrendelhető. — (Sz. J. Pereked.) Az év végéig a jelenlegi előfizetési ár mellett 10.670 koronát kell küldenie.

Aki ad valamit fogai szépségére és hogy a szája illatos legyen, Amor fogkrémet használjon. Gyár: Pán Laboratórium IV., Régiposta-utca 2. sz. Budapest.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

Schandi Károly államtitkár nyilatkozata a mezőgazdasági hitel ügyéről.

Schandi Károly dr. földmívelésügyi államtitkár a következő nyilatkozatot tette a mezőgazdasági hiteléről kérdéséről:

— A mezőgazdasági hitel ügye a szanalás sikeres megkezdésével új fordulóponthoz jutott. Az államnak nyújtott kölcsön mellett a külföldi magángazdasági életünk részére is *mind több kölcsönt kínál föl*, amelyből legtovább jut a mezőgazdaságnak. A napokban megjelent a *kormány rendelete az ingatlan árverési tilalom megszüntetéséről*, miáltal az utolsó akadály is eltűnik a külföldi tőke bejövetelenek.

— Az agrarhitelélet eme új fázisában éppen olyan fontos szerep vár a mezőgazdasági hitelszövetkezetekre, mint eddig, amikor az egyetlen hitelforrás ügyszólván a Jegyintézet volt. Az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekébe tartozó közési hitelszövetkezetek negyedszázados mutikkal már igazolták, hogy a kisgazdatársadalomnak bevált hitelszervei. Ezen kisgazdahitelszövetkezetek mellett azonban a nagy- és középbirtokosok hitelgyeinek szolgáltatára alakult *körzeti hitelszövetkezetek is jelentősebb szerephez jutnak*. Mivel pedig a tapasztalat szerint a szövetkezetek önállóan nem tudnak olyan sikerrel működni, ezen körzeti hitelszövetkezetek közötti kölcsékről is kellett gondoskodni és erre magától kínálkozik az *Országos Központi Hitelszövetkezet*, mint amelyet a törvény is a gazdasági hitel céljaira szervezett. Kétségtelen azonban az, hogy magának a nagy- és középbirtokos osztálynak az *állammal legalább is paritáisan kell sajátos hitelszerveinek kiépítésében közreműködni*. Kevés a jegyintézeti hitel, de kevés nagyon a központi hitelszövetkezetek üzletrésztőkéje is, amely mégis csak elsősorban hitelalapja a szövetkezetnek. Tető alá kell hoznunk tehát a *körzeti hitelszövetkezetek hálózatát*. A kormány újabb *tizenkét milliárd korona üzletrésztőkéséssel* járul hozzá a körzeti szövetkezetek üzletrésztőkésének emeléséhez azon célból, hogy ezzel a nagy- és középbirtokos osztály legalább hasonló üzletrésztőke jegyzésére buzdítsa. Ilyen jelentékeny tökélemelést mellett a körzeti szövetkezetek *jegybankhitelre is növekedik*. Pénzünk értékének állandósulása folytán a betéti üzletág is újraéled. Ha ehhez még hozzá vesszük, hogy a külföldi tőkék is minél közvetlenebb úton keresik a földbirtokokkal az összeköttetést, a viszonyokhoz képest nyugodt varakózással tekinthetünk a szöbanforgó körzeti hitelszövetkezetek kifejlődése elé.

Megnyitották a szövetkezeti központok nemzetközi kiállítását Genben.

Most nyílt meg *Gentben* (Belgium) a szövetkezetek nemzetközi világkiállítása. A kiállítás színhelye a *Palais de Fêtes* óriási épületében van, amelynek hatalmas előcsarnokában történt az ünnepélyes megnyitás. A megnyitó beszédet *Ansele*, a rendezőbizottság elnöke mondotta a világ szövetkezeteinek vezérferfiái előtt. Ansele megnyitója és a polgármester üdvözlő beszéde után az előcsarnok hátsó oldalán egy óriási függöny emelkedett fel, amely mögött feltárult a kiállítás egyik szemképrázató részlete. A jelenlévők valamennyien idevonultak. A hosszú, magas és világos termekben egymás mellett, magasan feltornyosítva láthatók a kiállított tárgyak. A termek falait szebbnél-szebb képek, dísz tárgyak, freskók díszítik s a legkülönbözőbb nyelvű feliratok láthatók rajtuk. Az épület közepén, a köralkú teremben a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségének hatalmas jelképes emlékműve van, amely a szövetkezetek együttműködését, a testvéri érzést domborítja ki s ugyancsak itt láthatók az egyes szövetkezeti központok működését ábrázoló színes festmények és rajok. A megnyitás napjára csak az angol, a holland, az olasz, a magyar, néhány belga és a cseh szövetkezeti központ kiállítása készült el, a többi központok még nem fejezték be csarnokaik rendezését. A Hangya szövetkezetek központjának kiállítása igen nagy feltűnést keltett izléses és gazdag elrendezésével és anyagával. A kiállítás megnyitását nagyszabású vacsora követte. Sajnálatos, hogy a nagyméretű és tökéletesnek mondható kiállításon Németország és Ausztria nem vesnek részt. Remélhető azonban, hogy a szeptemberi szövetkezeti kongresszus alkalmával mindazok az akadályok megszűnnek, amelyek a szövetkezeti központok együttműködését eddig akadályozták.

Pápi szabó! Szovik József reverenda- és cimadakisztó: Budapest, VIII., Mária Terézia-tér 11. Telefon József 61—24.

Baromfitenyésztők gyűlése.

Baromfitenyésztők Országos Egyesülete az elmúlt héten *Televi Józsefné* grófnő elnöklésével tartotta meg huszonharmadik évi rendes közgyűlését. A tárgysorozat szerint megválasztották az új választmányi tagokat, majd *Winkler János* titkár tett jelentést az egyesület elmúlt évi működéséről. Rámutatott arra, hogy az egyesületnek sikerült a vidéken a nemesvérű baromfi tenyésztését elterjeszteni. Örömmel állapítja meg, hogy *baromfi az idén nagyon sok van*, de a vásárlás nem történt eddig olyan mértékben, amint kívánatos volna. Remélhető azonban, hogy ősszel nagy kereskedelem indul meg, tekintettel arra, hogy a baromfikivétel felszabadult, az illetékeket is megszüntették s egyéb kedvezményben is részesítették a baromfitenyésztőket. Bejelentette továbbá, hogy a keltetőgépekkel való kísérletezés a legszebb sikerrel járt. Ma már Magyarországon *néhány tízezer keltetőgép van működésben*. A zárószavak elmondása után *Jandaurek Vince* a jövő év programját fejtette ki. Bejelentette, hogy az egyesület a baromfitermékek értékesítésére iparengedélyt kapott s így a gazdák könnyebben és jobban fogják tudni értékesíteni baromfitermékeiket. Az egyesület a gazdasági baromfi tenyésztésének fellendítése érdekében vidéki kiállításokat fog rendezni. Bevezeti a baromfi-udvar díjazását, a fajbaromfi-tenyésztés javítása céljából országos kiállításokat fog tartani. Most van kidolgozás alatt egy tervezet tojásverseny létesítésére, amely állami felügyelet mellett a gödöllői baromfitenyésztőtelepen fog lefolyni. Ebben az évben baromfitenyésztési kongresszust is tartanak, hogy ilyen úton is népszerűsítsék ezt a gazdasági ágat. Az ismeretterjesztő előadásokat és az állatbetegségek leküzdésére irányuló mozgalmat ezidén is folytatják.

Haszonállatvásár, baromfi- és gépkiallítás lesz szeptemberben.

Az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep Intéző Bizottsága, melynek feladata időszakonként haszonállatvásároknak rendezése, részben a háború, részben pedig az utána elkövetkezett súlyos gazdasági viszonyok következtében akadályozva volt abban, hogy rendszeres haszonállatvásárokat rendezzen, így esztendőnként csak egyszer, tavasszal volt tenyész- és haszonállatvásár az állandó vásárookra berendezett telepen. A viszonyok megváltoztatásával az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep Intéző Bizottsága elhatározta, hogy ezentúl a tavaszi tenyész- és haszonállatvásárok mellett esztendőnként rendszeresen fog állatvásárokat rendezni, amelyeknek fontossága az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep rendszeres kihasználása, állattenyésztésünk és állatkereskedelmünk fejlődése szempontjából kétségtelen. Az idei második haszonállatvásár, baromfi- és gépkiallítás szeptember 6—10-ig lesz az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelepen. A vásáron való részvételt augusztus 1-ig kell az Országos Tenyész- és Haszonállatvásártelep Intéző Bizottságának (Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.) bejelenteni. A vásárra felhathatók: bikák, fejőstehenek, jármosókrók, növendékállatok, továbbá sertéskanok, kocák, kosok, anyajuhok, kecskék és fajbaromfiak. Hízott állatok és lovak a vásárból ki vannak zárva. A díjazással egybekötött baromfikiallítás a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete rendezti, az erre vonatkozó bejelentések és megkeresések tehát ehhez az egyesülethez (Budapest, IX., Üllői-út 25. sz.) intézendők.

Aratógépeket vasárnap is felvesznek a vasuton.

Az aratás fennakadás nélkül való elvégzésének biztosítása érdekében a földmívelésügyi miniszter felkérésére a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy az aratás tartama alatt az *aratógépeket és aratógépkellékeket a vasuton a leggyorsabban szállítsák és az ilyen küldeményeket vasárnap és ünnepnapokon is fuvarozásra elfogadják, illetve kiszolgáltassák*.

Negyedmilliárd korona a falvak kulturáljaira.

Az Országos Faluszövetség *Steinecker Ferenc* dr. egyetemi tanár elnöke alatt az elmúlt héten tartott ülésen nagyletelőségű újabb mozgalom megindítását határozta el. Dr. *Schandi Károly*, *Kadán Károly* és *Ruffy Pál* államtitkárok, *Weisz István* min. oszt.-tanácsos stb. hozzászólása után dr. *Bodor Antal* igazgató előadói javaslatára a szövetség *kétszázötven millió koronát meghaladó összeget tűzött ki a falvak kulturális, egészségügyi és gazdasági haladását legteljesebben és legnagyobb sikerrel előmozdító egyének, ifjúsági és más egyletek és egyéb falusi közintézmények jutalmazására*. Így százmillió koronán felüli kamatsegélyt kap az a község, melyről pályázata alapján megállapítható, hogy kulturális és gazdasági téren való haladása érdekében a legnagyobb erőfeszítést teszi és közállapotai olyanok, hogy érdemes mintafaluként más községek elé példának állítani.

Kormányzói elismerés a falvak érdekében kifejtett munkásságért.

A kormányzó a népjóléti és munkaügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a falusi felruházási akció sikeres lebonyolítása körül kifejtett önzetlen működésükért *Almásy* László és *Marshall* Ferenc dr. nemzeti képviselőknek elismerése tudtul adassék.

Afrikai seregélyek pusztították el a sáskát.

A *Tiszáninneni Mezőgazdasági Kamara* rendkívüli tanulás-gos kirándulást tett a mezőkövesdi járásban, hogy megtekintse az ott végzett sáskairtási munkálatokat. A sáskát emberi erővel bajosan lehet pusztítani. Annál buzgóbban folytatják az irtást a madárvilág csodálatos kiküldöttei, az *afrikai puros seregélyek*. A gyönyörű madarak mintegy három kilométer hosszúságban telepedtek meg. A madarak sáskairtó munkája olyan méretű, hogy Mezőkövesd környékén már nem lesz módjában a sáskáknak petét rakni. Érdekes, hogy a seregélyek nagyon szelídek s kalappal is el lehet fogni őket. A gazdasági felügyelőség ezért utasítást adott a mezőőröknek, hogy védjék meg a hasznos madarakat különösen a gyermekektől. A madarak munkáját megkönnyíti, hogy a *sáskák között fellépett a penészbetegség, amely tömegesen pusztítja őket*. A kamara és a gazdasági felügyelőség kiküldöttei megállapították, hogy a veszedelem az idén már teljesen elmult, csak a jövő évben kell újabb irtást rendezni, a mégis megmaradt petékből kikelő fiatal sáskák ellen.

Kiüfűtetett gazdasági cseléd.

Az elmúlt vasárnap a földművelésügyi miniszter megbízásából, *Gangl* Antal József, császárréti főhercegi uradalmi gazdasági cselédnek, aki ötvenkét esztendője szolgál az uradalomban, *Darányi* Kálmán dr. főispán átadta a földművelésügyi miniszter elismerő oklevelét és százezer korona jutalmat. Az ünnepségen *Albrecht* királyi herceg is jelen volt.

Felvétel a budapesti felsőbb szülő- és borgazdasági tanfolyamra.

A földművelésügyi miniszter az egyévre terjedő felsőbb szülő- és borgazdasági tanfolyam 1924—25. évfolyamára pályázatot hirdet. Rendes hallgatóknak gazdasági akadémiát, vagy erdészeti főiskolát végzeteket vesznek fel, továbbá olyanokat is, akik az erdészeti tanintézet elvégzése előtt valamely középiskolában jó sikerrel tettek érettségi vizsgálatot. Rendkívüli hallgatók lehetnek olyanok, akik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú valamely más iskolát végeztek. Pályázati határidő július 31. Bővebb felvilágosítással szolgál a tanfolyam igazgatósága Budapesten, II., Debrői-út 15.

Tanulmányi kirándulás Dániába.

Az *Országos Mezőgazdasági Kamara*, a vidéki mezőgazdasági kamarák közreműködésével, augusztus hó 20-ika és szeptember 8-ika közötti időben, kisgazdák részvételével tanulmányi kirándulást rendezését vette tervére Dániába, az ottani mezőgazdasági viszonyok tanulmányozása céljából. A tanulmányi kirándulás öszköltiségei személyenként 280 aranykoronát fognak kitenni, ami aránylag oly csekély összeg, hogy ennek folytán minden gazdának módjában áll ezen a tanulmányi kiránduláson, amely rendkívül tanulságosnak ígérkezik, résztvenni. Az előkészítő munkálatok megkönnyítése végett célszerű lesz *minél előbb jelentkezni*. Jelentkezni lehet az illetékes vidéki mezőgazdasági kamaránál (Győr, Kaposvár, Kecskemét, Debrecen, Miskolc), de az Országos Mezőgazdasági Kamara is elfogad jelentkezéseket. (Budapest.)

Az idén csak hetvenhárom amerikai útlevelet adnak ki. A főkapitányságra rendelet érkezett a belügyminisztériumból, amely pontosan körülírja az útlevélkontingenst, amelyet a belügyminiszter megengedett. Miután az utóbbi hónapokban mintegy harmincezer amerikai kivándorló jelentkezett a főkapitányságon, a belügyminiszter elrendelte, hogy ebben az évben csak hetvenhárom Amerikába szóló útlevelet bocsátanak ki. A fennmaradt nagyszámú útlevélkérelmező ügyét pontos sorrendben, időről-időre fogják elintézni, azonban a további intézkedésig egy évig csakis hetvenhárom magyar alattvaló számára adják ki az útlevelet. Vannak kivételes esetek, ú. m. halálozás, örökségi ügyek stb., ezekben az esetekben azonban csak a belügyminisztérium kivándorlási osztálya intézkedhet, illetve adhat felvilágosítást.

Az olimpiai versenyek eseményei. Az olimpiai távolugrást *Houbar* (Amerika) nyerte meg 7 m. 44 cm.-es ugrással. A súlydobásban első lett *Houser* (Amerika) 14 m. 99.3 cm.-es dobással. A finnországi *Ritola* a 10.000 m.-es síkfutást világrekorddal nyerte meg, 30 perc 23.2 másodperc alatt téve meg a távolságot. Második a svéd *Wide* lett, harmadik a finn *Berg*. A gerelyvetést szintén finn atléta, *Myrra* nyerte meg 6296 cm.-es dobással a svéd *Lindstrom* (6092) és az amerikai *Oberst* (5835 cm.) előtt. Megtartották a magasugrás selejtezőjét is, amelyben a versenyzőknek 183 cm.-t kellett ugraniuk, hogy a döntőbe kerülhessenek. Bajnokunk, *Gáspár*, könnyen megugrotta a 183-as magasságot és így a döntőbe került, ahol tizedmagával vett részt. *Somfay* a pentatlonban két ponttal a második, *Gáspár* a magasugrásban 188 cm.-rel ötödik lett. A magasugrásban első *Osborne* (Egyesült Államok) 1.93 m.-rel. Az olimpiai rekordot 4 cm.-rel verte. A 100 m.-es futásnál első *Abrahams* (Anglia) 10 kétötöd másodperccel.

Szendrői műkedvelők.

A szendrői római katolikus ifjúsági egyesület tagjai májusban igen nagy sikerrel adták elő a «Cigány» című népszínművet. A szereplők (felső sor, balról jobbra): *Lazai* István, *Jeremiás* Balázs, *Szhiba* Erzsébet, *Gecső* István, *Bári* János, *Gyenes* István, *K. Kovács* Ferenc, (középső sor): *Szemancki* Mariska, *Nagy* Sándor, *L. Molnár* Mari, *Kusner* István rk. s. lelkész, *L. Molnár* István, *Bubenő* Anna, *Gecső* Anna, (alsó sor): *Szaniszló* Magdika, *L. Molnár* Pál, *Beressnyák* István, *Spisák* Lajos, *Hud* k. Borbála: mindannyian pompás készséggel állottak meg helyüket. Az előadást kiváló hozzáértéssel *Kusner* István rk. s. lelkész rendezte.

(Beküldte L. Molnár Pál Szendrőről.)

A hadiárva-szakiskola első végzett növendékei. Három évvel ezelőtt a váci rokkantiskolából Hadiárva Bőripari Szakiskolát szerveztek. Ez az egyetlen szakiskola, amely hadiárva kiképzésével foglalkozik. Ezidén huszonhat fiú tett bizonyoságot az évről-évről arról, hogy a szakiskolában kitünően elméleti és gyakorlati ismereteket sajátítottak el. Az intézet igazgatója, *Gáll* József kiállítás is rendezett a tanulók munkáiból. Az évről-évről ünnepségen beszédet mondtak: *Pethő-Szandtner* Aladár népjóléti helyettes államtitkár, *Vigh* Albert iparoktatási főigazgató, vitéz *Csécsi* Nagy Imre altábornagy, *Kolozsváry* Mihály prelátus-kanonok és *Sáfr* Béla ref. lelkész.

A magyar tanítószakszövetség kívánságai. Az Állami Tanítók Országos Egyesülete az elmúlt héten közgyűlést tartott Pest vármegye székházában. A közgyűlés állást foglalt a tanítóképzés újjászervezése mellett, vagyis hogy a tanító oklevél-megszerzés is főiskolai képzéssel lehessen kössék. Szükségesnek tartja a tanítószakszövetség a nyolcosztályú elemi népiskolák rendszeresítését is. Ugyancsak a múlt héten volt a Magyarországi Tanítóegyesületek Országos Szövetségének is a közgyűlése, amelyen az egybegyűltek azt kívánták, hogy a tanítók számára is nyissák meg a VI. fizetési osztályt. Tiltakozott a közgyűlés a főlvételi vizsgák rendszere ellen is.

A magyar kölcsönért felárat fizettek a londoni tőzsdén. A magyar kölcsön londoni aláírói között azoknak jegyzéseit, akik kis tételeket igényeltek, teljes egészükben elfogadták, míg a nagy tételeket igénylő aláírók jegyzéseit csupán *negyven százalékkal honorálták.* A tőzsdén megkezdődött az üzlet az új magyar kölcsönkötvényekben. A megnyitáskor a kibocsátási árfolyam fölött egynegyed százalék felárat fizettek. A hivatalos jegyzés most egyenlő a kibocsátási árfolyammal. A magyar kölcsön jegyzésében Svédország is résztvett. A négy legnagyobb svéd bank 4.585.000 svéd korona névértékű magyar külföldi kölcsönkötvényt vett át. Erre a magyar kölcsönkötvényre július 4-én nyolc és fél százalékos svéd kölcsönkötvényeket bocsátottak ki 4.190.000 svéd korona névértékben. A kibocsátási árfolyam 97 százalék volt. *A magyar kölcsönnek olyan sikere volt, hogy már a kibocsátási nap délelőttjén jóval túljegyezték az egész összeget. Különösen örvendetes volt az érdeklődés, amelyet a kistőkések mutattak a magyar kölcsön iránt. A négy kibocsátó nagy bank igyekezni fog a beérkezett jegyzéseket arányosan kielégíteni.*

Elmarad az északsarki repülés. Római távirat szerint Amundsen északsarki repülése elmarad, még pedig pénzügyi nehézségek miatt. Amundsen sarki repülőexpedícióját magántőkésék pénzelték, de egyáltalán nem önzetlen célból, a tudomány szempontjából, hanem üzleti alapon. Azt remélték ugyanis, hogy az expedíció folyamán készülő mozgóképeken busásan meg fog térülni a költség. Ezt a számításukat azonban keresztelte az olasz kormány terve, amikor megbízta Locatelli repülőbiztosítást, hogy külön repülőgépen ő is vegyen részt az expedícióban. Amundsen pénzemberei erre megijedtek, mert attól tartottak, hogy Locatelli is visz magával mozioperatórt, ami lerontotta volna az ő vállalkozásukat. Locatelli kijelentette, hogy ha Amundsenék vonakodnak, akkor ő egyedül is elindul az expedícióra.

Megnyitott Kecskemét város múzeuma. Kecskemét városa a múlt vasárnap nyitotta meg ünnepélyes keretek között Városi Múzeumát és ugyanaznap helyezte el fényes ünnepség keretében a Szentlőrinc-pusztán épülő új katolikus templom alapkövét. Ez alkalomból a fővárosból leutaztak *Klebelberg Kunó* gróf és *Vass József* dr. miniszterek, *Scitovszky Béla*, *Czakó Elemér*, *Almásy László* és *Zsitvay Tibor*.

Hogyan pusztítják az oláhok a magyar kultúrát? Ismeretes, hogy az Erdélyt elrabló oláhok minden eszközt felhasználnak, hogy megszüntessék az erdélyi magyar iskolák működését, hogy azután a magyarság csak oláh iskolákra legyen rászorulva. Egyik alattomos fogásuk, hogy a magyar középiskoláktól elveszik a nyilvánossági jogot s az ily intézetek növendékeinek oláh bizottság előtt kell vizsgálatot tenniük. Hogy ezeken a vizsgákon miképpen kezelik a magyar fiúkat, szomorú példa az aradi főgimnázium esete, ahol az *évvégi vizsgák során az oláh bizottság 850 tanuló közül 700-at buktatott el.* E felháborító eljárással az oláhok azt akarják elérni, hogy a magyar diákok ne magyar középiskolákba iratkozzanak be, hanem oládba s ennek következtében a magyar iskolák *kénytelenek legyenek megszűntetni működésüket.* Így pusztítják a balkáni erkölcsű és afrikai műveltségű oláhok az ősi, magyar kulturájú magyarságot.

Vasúti fosztogatók megölték egy vasutasat. Kétegyházáról írják, hogy ott nyomtalanul eltűnt *Rusznák Mihály* huszonkét éves vasutas, aki a pályaudvaron éjszakai őrszolgálatot teljesített. Felkutatására még a megszállott területen is mindent elkövettek, de eredménytelenül. Aminap aztán a ceglédi állomásfőnökség táviratban értesítette a kétegyházi főnökséget, hogy ott egy munkáruhába öltözött férfi hulláját találták meg az egyik vasúti kocsi-ban. A Ceglédre érkezett hozzátartozók a hullában az eltűnt vasúti őrt ismerték fel, akinek holttestét el is szállították Kétegyházára. A jelek arra vallanak, hogy vasúti fosztogatókat zavart meg munkájukban a dolgát végző Rusznák, ezek viszont megfojtották a *rajtuk ült vasutas* és holttestét egy *Ceglédre irányított vasúti kocsiba zárták.* A csendőrség erélyesen nyomozza a tetteseket.

A Schadek Antal-féle epegyógyszappan és comedo arcvíz a legmegbízhatóbb szer pattanás, mitesser és tágporus ellen. **SZEPLŐ,** májfolt és bőrszineződés ellen egyetlen szer a Pigment-kenőcs. **A SZÉNSAVASFÖLD** teltebbé, üdévé, frissé teszi az arcot. Beszerezhető: Schadek Antal kozmetikai műtermében, VII., Váci-u. 12. félemelet.

A nagypeterdi és tiszacsegei hősök emlékszozábrának leplezése. Nagypeterd községben vasárnap leplezték le a község hősi halottjainak emlékszozábrát. Az ünnepségen a kormányzóót bádoki *Soós Károly* altábornagy képviselte. Megjelent az ünnepélyen *Patacsi Dénes*, a kerület képviselője, továbbá *Margittay Lajos* dr. főszolgabíró. *Mányoki Sándor* református lelkész imája után *Csikasz Sándor* dr. debreceni egyetemi tanár mondott ünnepi beszédet, majd bádoki *Soós Károly* altábornagy méltatta lelkes beszédében az ünnep jelentőségét. Az ünnepély után bankett volt, amelyből táviratilag üdvözölték a kormányzóót. — A hajdumegyei községek során *Tiszacsege* közönsége is szép emléket állított a háborúban elesett és eltűnt hősöknek. A szobrot nagy ünnepség keretében leplezték le, amelyen a vármegye részéről *Hadházy Zsigmond* főispán, *Ethey László* és *Antal Antal* főszolgabírák, a hadsereg részéről pedig vitéz *Nagy Pál* altábornagy és *Ferjentsik Ottó* tábornok, körletparancsnok jelentek meg.

A Lánchíd tetején jött rá, hogy mégis csak szép az élet. Az elmúlt szerdán éjjel három óra tájban a Lánchíd budai oldalán járó emberek észrevették, hogy a Lánchíd vasszerkezetén egy ember mászik felfelé. Rendőrt hívták, aki felszólította a fiatalembert, hogy jöjjön le. Azonban az még feljebb törtétt. Tűzoltókért telefonáltak, akik létrák segítségével lehozták a magas köoszlop tetején gubbasztó fiatalembert. *Gerle Pál* huszonhétéves tisztviselőnek mondotta magát s a főkapitányságon előadta, hogy öngyilkos akart lenni s onnan a magas pillérről akarta a Dunába vetni magát. *Azonban odafent elvesztette a bátorságát.* A főkapitányságon a kora délutáni órákban *Gerle* édesapja bejelentette fia eltűnését s a megkerült fiút hazavitte lakására.

A kalocsai vértanuk emlékezete. Július 9-én volt ötödik évfordulója annak, hogy Szamuelli hóhérai több köztisztelőben álló polgárt akasztottak fel Kalocsa főtáncsán, a jézustársasági kollégium előtti fákra. Az évforduló napján *Horváth Győző* főszentlelki püspök celebrált gyászmisét. Mise végeztével a jézustársasági kollégium elé vonultak a hívők, hogy ott áldozhassanak a vértanuk emlékének. A kollégium falába illesztett emléktábla előtt *Barcsay István* plébános tartott szép beszédet.

Ha a vőlegénynek nincs pénze a kelengyére. Egy délelőtt megjelent az egyik belvárosi divatárúccig üzletében egy, magát *dr. Balogh Gyula* miskolci ügyvédnek nevező fiatalember és kiválasztott körülbelül tízmillió korona értékű fehéreneműt és egyéb divatcikket. Az árúkat összecsomagoltatta és megkérte a céget, hogy küldjék a Hungária-szállóbeli lakására, hogy ott feleségének megmutathassa. A cég az árút két alkalmazzal elküldötte a Hungária-szállóba, ahol a 440-es számú szobában fogadta őket *dr. Balogh.* Elmondotta, hogy felesége beteg és a szomszédos szobában fekszik. A csomagokat átvitte ebbe a szobába. A cég két alkalmazzal várta egy jó darabig. Körülbelül egy félóra eltelté után bekopogtattak, de választ nem kaptak. Erre benyitottak és ekkor látták, hogy a szobában senki sincs és az oda bevitt csomagok is eltűntek. Délután aztán beállított egy hordár a divatárúccigéhez és levelet hozott *dr. Balogh* aláírással. A levelelben a szélhámós elmondja, hogy nem hivatásból szélhámoskodik, a közeli napokban megnősül, de mint elszegényedett kereskedő kelengyéjét megvásárolni nem tudta és kénytelen volt ilyen eszközöz fölyamodni. A cég feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

A gyermekgyilkos farkaskutyája. Borzalmas módon vesztette el életét a napokban *Kattenbach Katalin* szabadkai gazdálkodó öt éves kislánya. A kislány az utcán játszadozott, amikor egy mellékutcából hatalmas farkaskutya rohant elő, nekiesett a kis gyermeknek és a szó szoros értelmében *darabokra szaggatta.* *Greiling Jakab* lakatos, akinek a műhelye a közelbe van, vasvillával nekiment a hatalmas kutyának, de a vértől megvadult állat most a lakatos ellen fordult és többször a jobbkarjába harapott. A rendőrök több lövést adtak a kutyára, anélkül, hogy eltalálták volna. Hosszú hajsza után végre egy kovácsinasnak vadászfegyverével sikerült leterítenie a megvadult állatot.

Július végén állapítják meg Pozsonnyal szemben a magyar határt. A csehszlovák-magyar határmegállapító bizottság július 26-án ül össze Pozsonyban, hogy a Pozsonnyal szomszékot lévő Dunaacsalon megállapítsák a határt. A magyar bizottságot *Tánczos Gábor* tábornok vezeti.

Könyörgő körmenet Magyarország föltszabadulásáért. A közelmúltban Pécsre visszatelepített pálos szerzetesek egy-heti ájtatosság után vasárnap nagy könyörgő körmenetet tartottak Pécsen. Zichy Gyula gróf pécsi püspök ünnepi szentmisét mondott a pálosok ősi templomában és ünnepi körmenet vonult végig szépen feldíszített és gyertyákkal világított hosszú útvonalon. Magyarország területi épségének visszaállításáért folyt a könyörgés, majd Te Deum zárta be az ünnepséget.

Különös villámcsapás a zárdában. Az elmúlt heti viharok alkalmával villámcsapás érte a régi pélföldszentkeresztzi zárdát, amelyben most a szaléziánusok tartózkodnak. A villám a kéményen keresztül csapott a zárdába és kijutván a kéménytisztító nyíláson a folyosóra, ott végigfutott. A villám nyomában járó légnyomás a folyosón tartózkodó két papnövendéket és a vizsgára váró három fiúcskát eszméletlenül tette. *Egyikük eszméletlenül is álló helyzetben maradt, a többi négy azonban elterült a földön.* Húsz perccel utóbb visszanyerték mindannyian eszméletüket és komolyabb bajuk nem történt. A villám tovább folytatta útját, behatolt a kolostor eszékéjébe, ott több képet megkerült, majd áttörvén a falat, a szomszéd szoba földjében eltűnt, erősen megrongálván a szoba falát. A villám egész útját végig egy perzselészerű vonal mutatta a falon. Csodás véletlen, hogy sem a fazsindellyel tetőzött templomban, sem a zárdában és az egyes szobákban felhalmozott bútorokban nem tett kárt az átrohanó villámcsapás.

Vérmérgezésben meghalt az amerikai elnök fia. Coolidge Calvin, Coolidge amerikai elnök fia meghalt. Coolidge elnök elhunyt fia tizenhatéves volt. Halálát vérmérgezés okozta, amely teniszjáték közben a lábán támadt hólyag következtében keletkezett.

Aki meg akarta vesztegetni Belzebubot. A hiszékeny és tapasztalatlan falusi leányok már sokszor megjárják kuruzsló cigányasszonyokkal, még sem tanulnak a más példáján. Most a fejr-megyei Vajta községben keltett nagy felháborodást egy ravasz cigányasszony gazsága. A cigányasszony Kovács Julia tizennyolc éves leányt hálózta be és elhitette vele, hogy meg tudja szerezni számára annak a legénynek szerelmét, aki tetszett a leánynak. Ehhez azonban, mint mondta, Belzebubot meg kell vesztegetni. Ezért hozza magával legszebb selyemruháját és még több cifra holmit, amit nagyon szeret az ördög öreganyja, de jó lesz, ha jőféle sonkával is kedveskedik neki. Éjfélben, a megállapított időben, a leány megrakodva különböző drága holmikkal, meg is jelent a kitűzött helyen. A cigányasszony nagy hókusz-pókuszt csinált és még jobban megrémítette a leányt, majd ráparancsolt, hogy addig ki ne merje nyitni szemét, amíg meg nem engedi. A leány aztán halálos rettegések között jó darabig várt, a cigányasszony hangját azonban többé nem hallotta. Nem hallotta, mert a cigányasszony a drága holmikkal meglépett. A csendőrség megindította a nyomozást.

Apa és fiú halálos szerencsétlensége. Megdöbbentő szerencsétlenség történt Szegeden. Otkó István kocsis a szegedi Rókus-állomás mellett, a Rókus-tóban lovakat úsztatott. Vele volt kilencéves Ferenc nevű fia. A gyermek a tóban fürdött, messze merészkedett s valószínűleg gödörbe került. Egyszerre segítségért kezdett kiabálni. Apja az elmerülő fiú után úszott, próbálta kimenteni, rövid viaskodás után azonban mindketten elmerültek. Holttestüket megtalálták.

Sok áldozata van az idei fürdésnek. A nyári melegben az emberek a folyók hús vizében keresnek enyhülést és nagyon sokszor nem gondolják meg, hogy hol fürödnek és milyen veszedelmeknek teszik ki életüket. A legutóbbi napokban megdöbbentően nagyszámú áldozatot szedtek a folyók a fürdőzők közül. A legtöbb szerencsétlenség Budapest környékén történt. A környékből naponta több fürdőző halálos veszedelmét jelentik, de ugyancsak napirenden vannak a vízbefulladások a Tiszában és a Sajóban is. Legutóbb Szentes környékén három fürdőző lelte halálát a Tiszában. Igen veszedelmes víz a Sajó is, amely nyaranta majdnem százszámra szedi áldozatait. Ezen is több szerencsétlenség történt, amiért a miskolci kapitányság Miskolc egész határában betiltotta a Sajóban való fürdést.

Asthmát, tüdőcsúshurutot, rekedtséget stb. gyógyít:
Asthma Gyógyintézet, Inhalatórium, Röntgenintézet, Budapest, Andrássy-út 87. sz. Telefon: 123—82. (Olcsó betegszobák.)

Oroszlánvadásza az utcán. A belgiami Andenneben a napokban az egyik cirkusz előadása alatt elszabadult egy oroszlán. Az oroszlán az állatszédítő korbácsától annyira megrémült, hogy átugrta a három méter magas vasrácsot s dühös ordítással szökött fel s alá a porondon. A közönség között természetesen leirhatatlan ijedelem támadt. Hanyatt-homlok, egymást legázolva rohantak az emberek a kijáratok felé és eközben *tizenkét nőt és gyermeket agyongázoltak* s még többen súlyosan megsebesültek. Az oroszlán azonban nem bántotta az embereket, hanem nekiugrott egy ott ácsorgó tevének, azt súlyosan megsebesítette, majd *leütött egy rémületen horkoló kis ponilovat s jóízűen falatozni kezdett.* Amikor éhségét lecsillapította, kirohant az utcára. Itt azonban már töltött fegyverekkel vártak rá és két jól irányzott lövéssel leterítették.

Az istengyalázó bűnhődése. A büntető törvényszék felelősségre vonta a «Kék madár» című lapban megjelent «Lázadó Krisztus» című vers miatt istengyalázás vétsége címén József Attilát, mert a vers Isten ellen gyalázó kifejezések által közbotrányt okozott. A tárgyaláson József Attila tizenkilencéves magántisztviselő kijelentette, hogy a verset ő írta. Védője ifjúságával és azzal mentette a vádlottat, hogy a tizenkilencéves költőket nem szokták megérteni. A bíróság bűnösnek mondta ki József Attilát istengyalázás vétségében és ezért *nyolchónapi fogházra és 200.000 korona pénzbüntetésre ítélte.*

Leugrott a detektívek elől a robogó express-vonatról. A rendőrségben többen feljelentést tettek, hogy ismeretlen tettesek kifosztották őket utazásuk alatt. A detektívek megállapították, hogy egy jól szervezett zsebtolvajbanda működik különösen a gyors- és az express-vonatokon. A múlt héten Gödöllő és Pécel között egy földbírtokosnak emelte el egy «úri ember» a tárcáját, akivel a Tátra-express étkező kocsjában ismerkedett meg. Amikor a földbírtokos észrevette a lopást, lármát csinált, mire a zsebtolvaj kiugrott a szűdületes gyorsasággal robogó vonatról. A vakmerő zsebmetszőnek nem lett semmi baja. A rendőrség most keresi őt.

Amikor az elesettnek hitt férj hazajön. Kisimre István mindszenti szellér a háború kitérősekor bevoult katonának s 1916-ig többször szabadságra is volt otthon, azután pedig nyoma veszett. Felesége, akinek közben két gyermeke született, a békeszerződés után holtá nyilvánította férjét s feleségül ment Horvát Józsefhez. Második házasságából is két gyermeke született, amikor most váratlanul beállított hozzá első férje. Az asszony kínos zavarában kirohant a házból s beleugrott a kútba, amelynek falán holtá zúrtta magát.

TRÉFÁK

A hasonlat.

Egy ficsúr, aki nem sok sikerrel forgolódott a szép nem körül, egy alkalommal meglátogatta falusi imádottját, aki mellett történetesen a vetélytársa tette a szépet. A leánya épen azzal volt elfoglalva, hogy a kis borjú nyakára csengős szalagot kötött. Amint felkötötte a szalagot, karjával átölelte a kicsiny állatot.

A vetélytárs bókolvá mondia:

— Ó, bárcsak én is boci lehetnék!...

A tréfás célzás nem tévesztette el a hatását és a ficsúr irigykedve látta a vetélytárs sikerét.

Egy másik alkalommal az imádott leányzó a Csákót terelte az udvaron. A ficsúr olvadékonyság meglátta:

— Ó, bárcsak én is ökor lehetnék!

Csengő hahota volt a válasz az óriási ostobaságra.

A nagybérlo.

Kohn úr, az új nagybérlo, kérelmetlenül szigorúsággal bánt az amúgy is rosszul fizetett gazdasági munkásaival. Szidta, korboltta őket állandóan.

— Mondja csak — fordult egy alkalommal az egyik aratójához — hová lettek azok a régi jó munkások?

A magyar megcsóválta a fejét és szemébe nézett Kohnnak:

— *Elmentek azok a régi jó urak után!*

A magas iskola.

Diákokgyerekek arról vitatkoznak, hogy melyikük jár magasabb iskolába.

— Én! — súvít közbe a pöttömnyi Marci gyerek — mert én a harmadik emeletre járok.

A sűgő.

A színházgazgató sokszor megszdta a sűgőt, amiért a kelleténél hangosabban, szinte ordítva „sűgött”. Egy alkalommal már elvesztette a türelmét és magához rendelte a sűgőt.

— Nézze, kedves Fülemlé úr — fordult a legnyájasabb hangon a sűgőhöz — maga tegnap este úgy sűgött, hogy a színezsek alig hallották meg minden harmadik szavát.

— Ugyan kérem — folytán föl a sűgő — hiszen úgy ordítottam, hogy az egész színház hallotta!

— No lássa, végre maga is beismeri. Elsejére fölmondok.

A házisárkány.

Papucs Marci későn megy haza ebédre. Házsártos felesége ráripakodik.

— Hol jártál?

— A biztosító intézetben bebiztosítottam az életemet.

— Persze — dohog az asszony — te csak mindig magadra gondolsz!

A nádipála.

— Peti fiam, hányszor kaptál ki az iskolában?

— Tudom is én! Nem szoktam én azzal törődni, ami a hátam mögött történik.

REJTVÉNYEK

1. Feladat.

Magyarország szóból állítsunk össze tíz más szavatt úgy, hogy a magyar és az ország szók ne legyenek közte.

(Beküldötte: Nagy János Vászolyról.)

2. Betűrejtvény.

OOO L „Csapj fel pajtás katonának...” U

(Beküldötte: Szöcs János Perekedről.)

3. Számrejtvény.

Melyik az a szám, melyből ha kivonunk 40-et, 28-al nagyobb eredményt kapunk, mintha $1/7$ -ét vonnánk ki $1/3$ -ából?

(Beküldötte: Csala János Cegédéről.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával 31-ik számunkban közöljük.

A 25-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Betűrejtvény: **Egyed.**

2. Póttagrejtvény: **Párduc.**

3. Betűrejtvény: **Oszkár.**

Megejtették: Kis Péter, Sáfrány Elemer, L. Molnár Pál, Szekeres Imre, Batta Pál, Jeney Sándor, Cserdy József, Tamási Erzsébet, Debreczeni Lajos, Feke Erzsébet, Geszti János, Marosi Ferenc, Takács Jenő, Jámber Sándor, Ritecz János, Mátyás Katalin, Kránitz József, K. Kovács József, Kovács Sámuel, Kovács Ferenc, ifj. Ritecz István, Kongorác Győző, Papp Zoltán, Nagy László.

Jutalomkönyvet nyertek: **Cserdy József (Nyiracsád), Geszti János (Kunhegyes), Mátyás Katalin (Szentés), K. Kovács József (Jászfényszaru), Kongorác Győző (Törökszentmiklós).**

A 26-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük,

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak július hó 13-án.)

Gabonavásár. 76 kg.-os tiszavidéki búza 345.000—335.070, dunántúli 337.500—342.500, 79 kg.-os tiszavidéki búza 360.000—335.000, dunántúli 352.500—357.500, rozs 290.000—300.000, árpa (t-karmánv) 295.000—310.000, árpa (sőr) 315.000—335.000, zab 330.000—340.000, tengeri 295.000—300.000, korpa 215.000—217.500 korona métermázsánként.

Vetőmagvák. Lőneremag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 1,300.000—1,350.000, lőneremag nyers, nagyaránkás, tisztítható 1,400.000—1,500.000, lőheremag, nyers, nagyaránkás, tisztítható 1,300.000—1,400.000, lőheremag, fehér, őlomzárólt 2,300.000, lőheremag, vörös, őlomzárólt 2,100.000—2,200.000, lucernamag, nyers, nagyaránkás, nem tisztítható 1,100.000—1,200.000, lucernamag, nyers, nagyaránkás, tisztítható 1,300.000—1,400.000, lucernamag, nagyaránkamentes 1,450.000—1,650.000, lucernamag, fehér, őlomzárólt 2,200.000—2,300.000, lucernamag vörös őlomzárólt 2,100.000—2,200.000, mák 1,300.000—1,400.000, muharmag 310.000—330.000, napraforgó 250.000—350.000, tatárka 320.000—330.000, tavaszi búkkőny 230.000—240.000, tókmag 520.000—550.000 korona métermázsánként.

Takarmanyvásár. Rétszéna, elsőrendű új (csak júl.-ban 140—160.000, másodrendű új (csak júl.-ban 90—135.000, harmadrendű csomagolásra, új 60—85.000, lucernaszéna 100—230.000, zabtakarmány 140—180.000, zab-búkkőnyzéna 135—175.000 takarmányszalma (árpa) 140.000, zöld (csalamádé) 30.000, slomszalma 50—72.000 korona métermázsánként, zsupszalma 1 kéve 4.00—4500 korona.

Vágómarhavásár. Jobbminőségű ökr 15.500—17.500, kivételesen 18.000—20.000, közepes 11.500—15.000, gyengébb 650—11.000, jobbminőségű bika 16.000—18.000, kivételesen 18 2 0—20.000, tehén jobbminőségű 14.000—16.500, kivételesen 17.000—18.500, gyengébb 7500—13.500, kicsontozni való 5500—7500, növendékmarha 8500—16.000 korona kilogrammonként élőszúlyban.

Sertésvásár. Könnyű 21—23.500, közepes 22—23.500, nehéz 22—23.000 korona kilogrammonként élőszúlyban.

Lóvásár. Igás kocsi, nehéz 6,000.000—14.000.000, igás kocsi, könnyű 4,500.000—9,000.000, alárendelt minőségű lovak 300.000—7,000.000 koronáig.

Gyapjúpiac. A gyapjúpiac teljesen üzletellen. A kereskedők 32—36.000 K-ás árakat kínálnak, de a ga. dak ezen az áron nem hajlandók a gyapjújukat eladni.

Nyersbőr. A nyersbőrárak piaca tartott irányzatot mutat. Nagyani árak marhabőrnél 15—15.600, borjúbőrben pedig 24—26.000 K.

Tenyészállatok és jármosökrök. Importált fehér erdélyi jármosökr 18—20.000, elsőrendű fehér jármosökr 16—18.000, elsőrendű tarka jármosökr 15—17.000, friss fejű és vemhes tehenek 15—20.000, $1/2$ éves üszök 15—17.000, $1/2$ éves tinók 13—17.000 korona kilogrammonként élőszúlyban.

Baromfi és tojás. Csirke párja 35—100.000, tyúk párja 80—130.000, hizott ruca 42.000, hizott pulyka 30.000, libamáj 60—100.000, lúdszár 65.000 korona kilogrammonként. Tojás darabja 1500—1600 korona.

Halpiac. Ponty, elsőrendű 60—70.000, másodrendű 30—40.000, harcsa 40—50.000, stüll, elsőrendű 85—100.000, másodrendű 40—75.000, csuka 35—55.000, kecsge 60—95.000 korona kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 6000, tejszínhab 48—50.000, tejfel 20—26.000 korona literenként. Vaj 90—96.000, tehéntúr 16.000—20.000, juhtúr 42—50.000, ementáli sajt kicsinyben 70—90.000, nagyban 65—72.000, görői sajt kicsinyben 50—60.000, nagyban 40—45.000, trappista kicsinyben 40—60.000, nagyban 32—35.000 korona kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 10.000, petrezselyem 8000, zeller drbja 400—900, kalarábé drbja 200—1000, vöröshagyma 1600—3500, fokagyma 4000—8000, cékla 5—6000, fejeskáposzta 8—12.000, kelkáposzta 2—8000, fejesaláta 1 darab 700—1500, burgonyaujdonság kilogrammonként 5—6000 nagyban métermázsánként 300.000—650.000 fehérburgonya kicsinyben kilogrammonként 3000—4000, nagyban métermázsánként 20—240.000, boróka 7000—3500, paradicsom 35.000, tök 450—1000, borsó, hüvelyes 3000—7000, kárfiol 14—35.000, zöldbab 3000—4000, torna 12—22.000, spargó 16—24.000, sóska 4000—10.000, spenót 4000—10.000, sampiongomba 40—50.000, alma 14—20.000, körte 25—30.000, kajszi-barack 18—26.000, őszibarack, magbavaló 35—60.000, nem magbavaló 24—30.000, dió 36.000, cseresznye 8—28.000, meggy 10—32.000, egres 8—18.000, ribizli 10—16.000, eper 55—70.000, málna 24—35.000, sárgadinnye 120.000 korona kilogrammonként.

Bor és szesz. Az árak múlt heti jelentésünk óta nem változtak, meglehetősen tartottak. Több eladás fordult elő. — Az Országos Szesz-értekezési Részevényszerűség legutóbb tartott ülésében a fogyasztási célokra szolgáló finomszesz alapárát 28.001 koronában, az ecetgyártási célra szolgáló szesz alapárát 19.000 koronában, a denaturálásra szolgáló szesz alapárát 15.000 koronában állapította meg. Tő kölyppalinka 70.000, seprőpalinka 70.000, szilviorvos 90.000, boróka és barackpalinka 90.000 korona. Az árak 10.000 literfokonként adóval és együtt forgalmi adó értendő.

Idegen pénznemek legmagasabb ára 1924 július hó 14-én, 1 Napoleon arany 292.600 K, 1 angol font 360.600 K, 1 dollár 82.400 K, 1 francia frank 4270 K, 1 szerb dinár 970 K, 1 cseh szokol 2440 K, 1 osztrák korona 1:11 K, 1 román lei 375 K, 1 olasz lira 3540 K, 1 svájci frank 15100 K. Zürichben 100 magyar koronáért 0.00675 svájci frankot fizettek.

Főszerkesztő: **Meskö Pál.**

Felelős szerkesztő: **Héjj Imre dr.**

Főmunkatárs: **Buday Barna.**

Felelős kiadó: **Bak Imre.**

A LEGGAZDAGABB EMBER

REGÉNY ★ IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN.

(12. folytatás.)

XII. A kincseskamra.

Twyford Regináld félre vonult az ezredessel, hogy a «rejtekhely» feltárásáról tanácskozzék. Harry felhasználva az alkalmat Jessiehez sietett.

— Csinos história — szólta a leányhoz.

— Inkább mulatságos — szakította félbe Jessie.

— Édesem, — hökkent meg a fiatal ember, — most sem hisz abban, hogy atyjának igaza van és valóban a világ leggazdagabb embere lett?

— Ezzel nem törődöm, — mondta ennyivaló egyszerűséggel Jessie, — papának épen elég vagyona van, hogy ne kívánjon többet. Sohasem volt pénzsóvár és tudom, hogy ebben az egész történetben is az tetszik neki legjobban, hogy «a tudományos sikert» ért el. De őszintén szólva, nem veszem komolyan papa régészkedését. Ő ezt inkább bájosan, mint alaposan csinálja. Ha megtalálta azt, amit keres, annak én is fogok örülni, mert tudom, hogy papa boldog lesz... Ha pedig semmit sem talál, akkor is tudom, hogy nem fog neki nagy fájdalmat okozni a csalódás, ó, papa sokkal egészségesebb lélek, hogysem az ilyesmi megtörné.

Aztán rámosolygott Harryra.

— Azt hiszem, Harry, hogy ezt az egész ügyet egyedül maga tekinti komolynak.

— Természetesen! — kiáltott fel Harry — hiszen én kockázatok legtöbbit! Mr. Twyford csak a fáraó állítólagos kincseit veszítheti el, én pedig a világ legszebb gyémántját...

Megragadta Jessie kezét és ajkához emelte. A leány a férfiúhoz simult, a szemébe nézett és így szólt:

— Mondottam már, Harry, nem szabad így beszélnie...

Hangja gyengéd volt, mégis parancsnak tűnt fel Harry előtt az, amit mondott.

— Úgy látom, — szólta felvidámulva Harry —, hogy ez a fellah fiú többet tud a dolgról, mintsem azt édesatyja szívesen fogadná.

— Tud róla? — kérdezte ámuló szemekkel Jessie —, hiszen akkor mégis csak van valami igazság a dologban...

— Tudja Isten — mosolyodott el Harry —, már magam is belezavarodom ebbe a történetbe. A tények ellenem vannak, de én ritkán szoktam tévedni az előérzetemben, már pedig most az a határozott előérzetem van, hogy a végén nagyot fogok nevetni. Ez pedig — jól tudhatja — mit jelent... Mindenesetre meglátjuk, mi lesz a vége ennek az egész történetnek. Jó lenne, ha felkeresnők azt a fiút, talán már magához tért s így tőle is megtudhatunk valamit.

Animeikh már fölnyitotta szemeit, mikor melléje érték. Ijedt tekintettel meredt rájuk s Nick ösztönösen megérezte, hogy a fellah fiú valamilyen nagy titkot rejteget magában.

Melléje térdelt hát és szelíden szólt hozzá:

— Beteg vagy?

Animeikh hallgatott, de szemét nem vette le Osborne Harryról.

Most Jessie igyekezett szólásra bírni a fellahot.

— Szegény gyermek — szólította meg oly jóságos és meleg hangon, amilyeneket csak a nők tudnak beszélni —, ha valami nyomja a lelkedet, beszélj el, mi barátid vagyunk s mindent elkövetünk, hogy segítségedre legyünk.

Animeikh most a leányra fordította tekintetét, ajka meg-rándult, látszott, hogy küzd, beszéljen-e, vagy hallgasson?

Végül is megszólalt:

— Az én kincseimért jöttek? — kérdezte gyanakvón, de szavaiból máris kicsengett a felébredt bizalom — Az én kincseimet akarják elvinni?

— A te kincseidet? — nevetett Harry. — Semmit sem tudok rólok...

— De tud — vágta vissza hirtelen támadt élénkséggel Animeikh — tudnia kell róluk, hiszen eljött ide.

— Ismétlem, hogy semmit sem tudok róluk — erősítette Harry, akit már kezdett bosszantani a fellah fiú csökönység-e. — Ne hidd azonban, hogy ki akarom csalni a titkodat, ha nem akarod elárulni nekünk, tartsd meg magadnak... Jöjjön, Miss Twyford...

— De én el akarom mondani — ült fel hirtelen Animeikh — a Sir Osborne és a Lady olyan jók velem, hogy szívesen elbeszéltem az álmomat...

— Ó, hát álomról van szó — nevetett Harry, azt hittem, hogy sokkal komolyabb dologról fogsz beszélni...

— De ez igaz álom volt... — kiáltotta a fiú, ha nem mondott volna igazat, honnan tudtam volna a Majomfejről?

— Majomfejről? — Ez úgy látszik megzavarodott — fordult Jessiehez a férfi.

— Igen, a Majomfejről, — ismételte Animeikh, arról a szikláról, amelynek olyan alakja van, mint egy óriási majomfej...

— Erről egészen megfeledkeztem — fűtlyentett meg-lepődve Harry — csakugyan, itt van egy szikla, amely a majomfejhez hasonlít.

Animeikh most elmesélte különös álmát, mit Jessie és Harry egyre fokozódó érdeklődéssel hallgattak végig s mikor a fellah fiú elhallgatott, mindketten sokáig némák maradtak.

Végül is Osborne Harry megérezte Jessie csodálkozó tekintetét és felkiáltott:

— Terringettét, ez igazán különös történet.

— Igen, — szólalt meg halkan a leány is, ez a lélek-vándorlás, amiről Mr. White is beszélt...

Osborne Harry meghökkent.

— Különös — mondotta, — hát mégis csak hinni kell olyasmiben is, ami ellen az értelem tiltakozik? Sohse hittem volna, hogy ilyen rejtelmes föld ez az Afrika!

Tanácsalatosan kereste Jessie tekintetét. A leány arca mozdulatlan volt, mint egy szépséges szfin克斯. Pedig Harry nagyon leste a szavát s ezért nagyon meglepődött, mikor jósokára megszólalt és ezt mondta:

— Sohase reméltem, hogy valaha egyiptomi álmos-könyvvel is foglalkozom majd...

Leplezetlen gúny volt a hangjában s ez visszaadta Harry nyugalmát is.

Twyford Regináld és az ezredes ezalatt töviről-hegyire át meg átvizsgálták a Majomfejet s meglehetősen csalódottan néztek össze, mikor meggyőződtek róla, hogy semmi nyomot sem látnak arra nézve, hogy a hatalmas sziklafalon valaha emberi kéz rést tört volna. Pedig alaposan végig-kopogtatták a Majomfejet, egy négyzetcentiméternyi területet sem hagytak figyelmen kívül.

Osborne Harry akaratlanul is elmosolyodott, mikor elcsüggedt arcukat megpillantotta.

— Mr. Twyford — szólította meg a régészt, — ön valósággal megdöbben, olyan csalódottnak látszik. Csak nincs valamilyen baj?

Twyford Regináld nagyot sóhajtott.

— Nem találjuk a bejáratot — mondta kétségbeesve.

— Bejáratot?

— Igen, a kincseskamra bejáratát. Pedig végigkopog-tattuk ezt az egész falat.

— De hiszen rossz helyen keresték — kiáltotta rossz-szalóan.

— Rossz helyen? — hüledezett Twyford Regináld. — Még az ezredes is csodálkozva kapta fel fejét.

— Természetesen. A kincseskamra a Majomfejtől tíz lépésnyire balra van... — mondta Harry a világ legtermé-szetesebb hangján.

Twyford Regináld és az ezredes csaknem elvágódtak a meglepetéstől.

— De hát honnan tudja ezt, Mr. Osborne? — kérdezték rekedten.

— Honnan tudom? De hiszen ezt mindenki tudja! — felelte a fiatalember oly nyugalommal, mely a leghidegvérűbb embert is kihozta volna a sodrából.

— Bizony, papa — csicsgergett Jessie, — én is tudom ezt...

Twyford Regináld hevesen megragadta leánya karját. — Honnan tudod, Jessie? — kérdezte türelmetlenül.

Jessie felségesen nyugodt maradt.

— Jaj, papa, ne szorítsd úgy a karomat!

El akarod törni a csontomat? Addig nem árulok el egy szót sem, amíg le nem csillapodsz. Így, papa! Ami a kincseskamra bejáratát illeti, azt onnan tudom, hogy egyszerűen megbeszéltek Mr. Osborneval, hogy annak a Majomfejűtől tíz lépésnyire balra kell lennie. Igen, papa, hiába csodálkozol, ez így volt. Mi beszélgettünk a dologról — és következtek...

E pillanatban az ezredes kacagni kezdett.

— Mr. Twyford, lássa már be, hogy tréfát űznek önnel.

— Mr. White — fordult büszkén az ezredes felé Jessie, — jegyezze meg, hogy komoly dolgokban nem ismerem a tréfát. Ez pedig kétségkívül nagyon komoly história... Ön legalább annak mondta!...

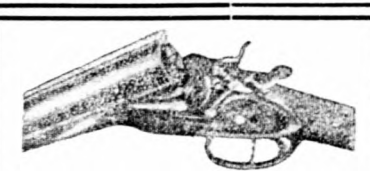
Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszerű

szőlőpermetezők

szénkénevezők, háti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyáriáron beszerezhetők

SZONTÁGH PÁL rezárgyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors és pontos elintézése miatt TERÉNYI SAMU cégfőnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

MRAVKÓ JÓZSEF
puskaműves és fegyverkereskedő

Budapest, VII., Károly-körút 9.

Elvállal: mindenféle fegyver javítását, átalakítását és felújítását. — Elad: elsőrendű gyártmányú golyós, sörétes, ismétlő és automata vadász-fegyvereket. — Legjobb minőségű mindennemű golyós, sörétes töltények, löszerek.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap.

VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

Egydarabból forrasztás nélküli mosó- és főző-vörösréz üstöket

legolcsóbban szállít

Nagy Ignác

Budapest, VII., Károly-körút 9.

Pálinkafőzőüstöket, mosóüstöket és tejgazdasági üstöket

stb. vörösrézből, elsőrendű kivitelben raktárról szállít, központi és mezőgazdasági szeszfőzdeket szakszerűen berendez:

Godra Sándor és Fia rezsművesüzeme, Budapest, Gróf Haller-utca 4. sz. Nagyvásártér közelében. Telefon: József 50-12.

Ruházati szükségletét

legelőnyösebben a

„HANGYA“

vidéki szövetkezetekben szerezhető be.

KAPHATÓ: Férfi- és női-ruhának való szövetek, fehérneműre, ágyceműre való chiffon, vászon, repbőr, kanavász. Szabókéllékek, kész fehérneműek és felsőruhák, úgyisint mindenféle rövid-, kézmű-, koafekció- és díszműárúk.

HARRACH OTTÓ

Ingatlanforgalmi vállalat Budapest, Egyetem-utca 6.

Birtokok nagy számban előjegyezve, a t. gazdaságosság bizalommal forduljon hozzám, minden igényt módomban álli kielégíteni.

Haszonbérletek:

Borsodmegyében százhatvanholdas (idei terméssel). — Fehérmegyében kettőszáz-húszholdas. — Szatmárban hétszázholdas és ezerholdas. — Hevesben hatszázholdas. Szolnokban háromszázhetvenholdas — továbbá számos kisebb-nagyobb földbirtok van eladásra előjegyezve:

Dr. Héray Andor

Ingatlan irodájánál, IX., Rákos-u. 11., földsz. 1. (Nagykörút és Üllői-út saroknál).

Máthé András
vörösréz-árugyár
Ujpest,

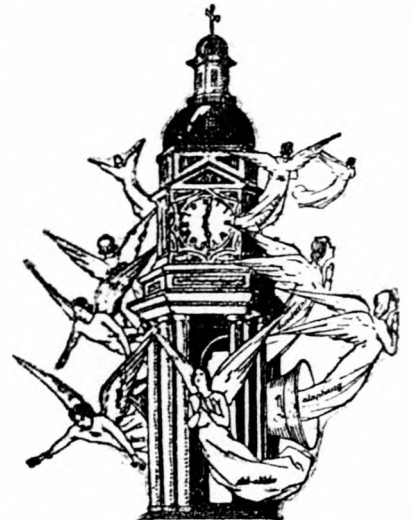
Károly-u. 11. Tel. 140-06. Pálinkafőző üstöket, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok.

Ékek, ekealkatrészek, boronák, kapálóékek, fűkaszalók,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógerelyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcseplőkészletek, szecs kavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Orsz. Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a **HARANGMŰVEK R. - T.** „ECCLESIA“ ALAPITÁSA BUDAPEST, IV., IRÁNYI-UTCA 27.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrrel készült férfi, női és gyermekcipők, box- és sevrőbőrrel, továbbá munkásbakancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és díszműárusztályánál.